

L 15,1-10: *Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: "On přijímá hříšníky a jí s nimi!" Pověděl jim toto podobenství: "Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: 'Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.' Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.*

Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji nalezne, svolá své přítelkyně a sousedky a řekne: 'Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.' Pravím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání."

Iz 49,13-15: *Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými! Sijón říkával: „Hospodin mě opustil, Panovník na mě zapomenul." Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.*

I. Kdo je hříšník

Hlásíme se ke Kristu, chodíme do kostela, tak bychom asi měli umět něco říct o tom, jaký je Bůh, v něhož věříme. Pár vět bychom k tomu říct uměli a asi každý jinak. To proto, že každý z nás máme za sebou svůj vlastní životní příběh, který nás poznamenal. Nevíme, jak to bude dál, a věříme, že nějak do toho vstoupí Bůh.

V bibli čteme, že do Ježíšovy blízkosti chodila mimo jiné i spousta zlodějíčků a vydřiduchů a všelijakých lidí, kterým se jaksi zamotal život nebo si ho nějak zamotali sami a v rádech a hranicích Božího lidu

jim bylo poněkud těsno. A přicházeli tam i vzdělání a zásadoví lidé, kteří na ty řády a hranice naopak dbali a bedlivě je střežili, aby se nám to společenství celé nerozsyvalo. Ti měli Ježíšovi za zlé, že se tam s těmi neskladnými vůbec baví a dokonce s nimi stoluje. Ty všelijak pochybné existence označovali slovem hříšník, čímž se míní někdo provinilý. Čím provinilý, to přesně nevíme a ani nám do toho nic není. Prostě někdo, komu se život jaksi nepovedl, zamotal si ho a pokazil.

Hříšníci přicházeli k Ježíšovi proto, aby ho slyšeli. Nepřišli ho poučovat, nepřišli mu především sdělovat svůj názor, ale chtěli slyšet, co říká. Ti zásadoví naopak neodolali a chtěli mluvit, protože se zlobili a potřebovali to říct nahlas.

Tak jaký je tedy Bůh, v něhož věříme? Nejspíš odpovíme podle toho, jaký životní příběh máme za sebou a jak bychom chtěli, aby pokračoval. Vypravěč Lukáš k tomu připojil tři Ježíšova podobenství o ovci, o minci a o člověku, kteří se ztratili.

II. Kdo je ztracený

Představte si pastýře, který má sto ovcí. Když mu jedna z nich schází, nechá ty ostatní na pustém místě a tu ztracenou jde hledat. Nebo si představte ženu, která má deset stříbrných mincí a jednu z nich ztratí, a tak vymete všechny kouty, dokud ji nenajde.

Proč se ta ovce asi ztratila? Zdržela se nebo zabloudila nebo se vydala vlastní cestou nebo zaspala nebo prostě nechtěla být s ostatními? O tom Ježíšovo podobenství nic neříká, protože o tom ani není – jako se neřeší, nebyla-li charakterově zkažená ta mince, která se někam zakutálela. Prostě se zakutálela a ovce se ztratila. Po důvodech podobenství nepátrá, protože není o nich, ale o Bohu.

Hříšník je někdo, kdo se jaksi ztratil. Z nějakého důvodu vypadl ze vztahů. Ztratil se lidem kolem sebe, ztratil se Bohu. Možná se dostal do zajetí něčeho zlého, ale to nevíme, protože o něm to podobenství tolik není.

Zbývajících devětadevadesát ovcí musí čekat na pustém místě, až se vrátí pastýř. Pustá se říkávalo těm místům, kde si na vás snadno políčí pokušení a úklady všeho druhu a jste tam dost neradi – a tam teď kvůli té jedné musejí ostatní trčet. Pán tu není, zato je tu nebezpečno a musíme počkat, než zas přijde. Ale to si jen představujeme, protože o pocitech těch ovcí (natož mincí) se tu víc nepraví. Protože ani o nich to podobenství tolik není. Je o Bohu.

Jaký je? Všimne si, že mu někdo chybí, a usilovně ho hledá. Neříká nic o povolených ztrátách, protože ten jeden či ta jedna má tak velkou hodnotu, že mu to za to hledání stojí. A když najde, pastýř z prvního podobenství i hospodyně z druhého svolají přátele a sousedy, protože je proč se radovat: našli, co už bylo ztracené. Pravím vám, že v nebi je větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.

III. Co je pokání

Podobenství mluví o někom, kdo vypadl ze vztahů, ale už je v nich zase navázán. Nemluví o tom, jak k té ztrátě došlo, a vlastně ani o tom, jak proběhlo to nalezení a navázání vztahu. O nalezené ovci není známo, že by předtím činila pokání, stejně jako to není známo o nepoctivých lidech, s nimiž Ježíš stoloval. A přece jsou tu, protože on o to stál.

Pokání se obvykle chápe jako uznaná lítost nad špatným činem a předsevzetí, že už se ho nedopustím. Tato podobenství nabízejí ještě jiný pohled. Tady pokání ztraceného znamená: přijmout, že mě Bůh hledá a že mě našel. Devětadevadesát ovcí tohle zjištění možná nepotřebuje, když vědí, že právě i o ně má pastýř starost. Čekají, toho času opuštění, až se pastýř vrátí i s tím, kdo předtím vypadl ze vztahů.

Třetí podobenství mluví o člověku, který prošustroval, co měl, a dostal se až na dno, a o jeho bratrovi, který měl otci za zlé, že ho přes to všechno přijal zpět. I toto podobenství je především o otci, který je oba pozval dovnitř, a o radosti, která z toho může být.

Každý den nás čekají velká či malá životní rozhodnutí. Kéž nás v nich provází a nasměruje, že nás Bůh hledá. Jaký Bůh je, to kdysi připomněl jeden dávný prorok. Bůh praví: „Cožpak může zapomenout žena na své mimino, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.“

požehnání

Hospodin je váš ochránce, stín po vaší pravici. Věřte: nezaspí ten, jenž o vás má starost a péči.

Nedopustí, aby vás zničilo to, co člověka ohrožuje, když svítí slunce, ani to, co za noci, když vyjde měsíc.

Vždyť váš život Hospodin chrání od zla - tak je tomu od počátku, kdy jsme ještě ani nebyli, až do posledního dechu, ba i potom.

A tak ať vás milost, láska a pravda provázejí, kamkoli zamíří vaše kroky, a Boží pokoj – spravedlivý a milosrdný – ať prozáří vaše dny a vede vaše cesty. Amen.